

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Crisis Theologica

Cárdenas, Juan de

Sevilla, 1687

Cap. IV. An ex hoc decreto damnata maneat opinio, quæ admittit licitam
eam expulsionem fætus ad vitandam infamiam communitatis?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-75689](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-75689)

emissionem, abstinenciam à cibis, maxime calidis &c., & quamvis nulla remedia providisset natura, certum omnino est, pollutionem esse iure naturæ interdictam pro omni evētu.

25. Ad argumentum, quo probare conabantur vim consequentiæ ab hac opinione ad opinionem damnatam; facile responderetur negando minorem. Ad cuius probationem responderetur, magnum esse discrimē periculi procedentis ab intrinseco, & procedentis ab extrinseco. Nam in eo, quod est ab intrinseco, fœtus inanimatus est aggressor; non in eo, quod est ab extrinseco. Idem enim si iubeatur Sempronius sub comminatione mortis occidere Titium, non licet Sempronio occidere, quia in eo eventu Titius non est aggressor.

26. Ad primam confirmationem neganda est maior, scilicet eandem esse rationem periculi procedentis ab intrinseco, & procedentis ab extrinseco, propter dicta. Ad secundam confirmationem dico: in aliquibus casibus esse eandem rationem periculi, sive procedat ab intrinseco, sive ab extrinseco; non tamen in omnibus: sicut neque est in omnibus eadem ratio periculi extrinseci unius generis, ac periculi alterius generis, ut in exemplo posito de occidente invasorem cum moderamine inculpatæ tutelæ; in eo enim periculo extrinseco potest occidere, non vero in periculo alterius minitantis mortem, nisi occidat Titium. Nam in diversis periculis possunt esse speciales rationes, propter quas in altero liceat, in altero non liceat talem actionem exercere.

27. Quare autem liceat abscindere manum propter periculum mortis imminētis à Tyranno iubente abscissionem, (probabilis est ea opinio) non autem liceat expellere fœtum inanimem propter periculum

occisionis; non est difficile ostendere discrimen. Quia cum per abscissionem manus, solum noceatur individuo, & per expulsionem fœtus noceatur speciei humanæ, & multiplicationi eius, strictior multo est obligatio retinendi fœtum, quam retinendi manum.

28. Rogabis tandem, an veram censeam hanc opinionem, quæ admittit directam expulsionem fœtus inanimis, quando affert periculum mortis in puerperio. Et respondeo, probabiliorē esse oppositam sententiam, quæ id negat esse licitum: quia licet discrimen assignatum sit probabile; probabilius tamen est, argumentum allatum contra propositionem damnatam, quod proposui cap. 2., præcipue ex P. Lessio, militare etiam contra hanc opinionem propter periculum mortis in puerperio.

CAPVT IV.

An ex hoc decreto damnata maneat opinio, quæ admittit licitam eam expulsionem fœtus ad vitandam infamiam communitatis.

SVMMARIVM.

Refertur placitum Lumbierij. num. 29.

Quod odia sunt restringenda, non intelligitur de decretis doctrinalibus. num. 30.

Neque de illis, quæ de iure naturali sunt interdicta. num. 31.

In iure aliquando proponuntur casus in individuo, & intelligi debent in specie. num. 32.

Eadem ratio militat in infamia parentum, & consanguineorum, ac in

*infamia femina, quoad evitandam
expulsionem fetus, num. 33. lib. 21
In decretalibus, proposito casu in in-
dividuo, intelligitur de specie ob
identitatem rationis. num. 34. on
Dato quod non subiaceat damnationi
hæc opinio; saltem certum est, eam
manere antiquam. num. 29. non*

29. **L**umbier in expositione hu-
ius propositionis 34. num.
1887. proponit casum, in quo Mo-
nialis in cœnobio Religioso, & exi-
mitæ recollectionis concepit ex viro;
in quo queritur, an ea Monialis li-
cite possit expellere fatum inani-
mem, & non quidem ob propriam
infamiam, sed ne infametur Religiosi
cœnobij Sacra Communitas, asserit
que: *No' scibemus de certo, si est
comprehendenda in esta condenacion
Latine: Nec certo scimus, an con-
tineatur sub hac damnatione, & ponit
rationem dubitandi, nempe damna-
tionem hanc esse stricta interpreta-
tionis. Qui Author resolvit, illicitum
esse in eo casu procurare expul-
sionem fetus: quia ad vitandam in-
famiam coram secularibus est aliud
medium, scilicet præcipiendo in
virtute sanctæ obedientiæ, & sub
censuris observationem secreti.*

30. Dicendum tamen est vt cer-
tum, hunc casum contineri sub hac
damnatione. Pro cuius certitudine
observandum est, eam regulam iuris,
quod odia sunt restringenda, intelli-
gi de legibus humanis præceptivis,
vel prohibitorijs; de decretis autem
doctrinalibus, sive quæ doctrinam
veram, & certam statuunt, non ita
strictè intelligendam esse: in his enim
magis ad mentem Pontificis Roma-
ni, quam ad sonitum verborum at-
tendendum est.

31. Deinde, quia ea, quæ iure
naturali interdicta sunt, non vo-
cantur odia; neque subiiciuntur

interpretationi constitutionis odio-
sæ. Quis enim dixit, præceptum non
occidendi esse odiosum, & tamquàm
odiosum interpretandum? Constat
autem ex hac damnatione Pontificis,
esse iure naturali interdictum, face-
re eam expulsionem fetus propter
periculum ab extrinseco proce-
niens: non in intrinseco.

32. Et quidem in his damna-
tionibus aliquando proponuntur ca-
sus in individuo, & intelligi debent
in specie, quia individuum propositum
est exempli gratia. Tunc autem id
ita intelligitur, quando eadem omni-
no ratio militat in cæteris casibus si-
milibus.

33. Iam vero hunc casum con-
tineri sub hac damnatione probatur.
Etenim quando puella violat pu-
dicitiam, & amissa virginitate, non
solum infamatur ipsa, sed cedit in
dedecus patris, & matris, & con-
sanguineorum. Numquid ergo pro-
derit hæc tergiversatio contra dam-
nationem à Pontifice factam, vt di-
catur, posse puellam procurare ab-
ortum fetus inanimis, non vt vitet
infamiam propriam, sed infamiam
parentum, & consanguineorum,
quam non expressit damnatio? Ab-
sit. Quare? nisi quia præsuppositis
duabus opinionibus, quarum altera
docet, licitum esse procurare eum
abortum, propter periculum proce-
dens ab intrinseco; & altera docet,
licitum id esse propter periculum
procedens ab extrinseco, damnat
Pontifex hanc secundam, posito ex-
plo in eo, quod frequentius contingit?
Cum enim infamia parentum,
& consanguineorum sit damnum ex-
trinsecum, eadem omnino ratio mi-
litat in periculo infamiae parentum,
& consanguineorum, ac in periculo
infamiae puellæ.

34. Ita contingit in maxima
parte decretalium constitutionum.

in quibus proposito vno casu in individuo, omnes iuris Interpretes assumunt decisionē illius casus individui pro regula generali ob identitatem rationis. Quæ quidem maiorem locum habent in ijs, quæ sunt iuris naturalis, in quibus magis attenditur ratio, quam verborum tenor.

35. Eodem ergo modo, & ob eandem rationem damnata manet opinio docens, licitum esse procurare eum abortum propter periculum ab extrinseco proveniens, sive proveniat ab infamia puellæ, sive ab infamia parentum, & confanguineorum, sive ab infamia communitatis Religiosæ.

36. Dato autem, & non concessio, quod iste casus non contineatur sub hac damnatione; dicendum est, vi huius damnationis manere antiquatam opinionem, quæ dicat, licitum esse procurare eum abortum Monialis, ne periclitetur fama cœnobij Religiosi. Hæc enim opinio, est antecedens, ex quo infertur propositio damnata. Nam si licet, procurare eiusmodi abortum propter vitandam infamiam cœnobij; & cum ius naturale non possit limitari ad gradum infamiæ paulo maiorem, aut paulo minorem; idem erit dicendum, sive sit propter infamiam puellæ, sive sit propter infamiam cœnobij.

CAPVT V.

Aliud dubium de puella vim passa

SVMMARIVM.

Refertur placitum Lumbierij. nu. 37. Proponuntur tria circa id placitum refellenda. num. 38.

Quomodo assertio relata subiaceat damnationi? num. 39.

Qui fuit aggressor, & iam non est, non potest denuo impeti. num. 40.

Quomodo dici possit semen aggressor castitatis? num. 41.

Et an femina, qua patitur violentiâ possit in continenti repellere semen ibid.

Quomodo non sit aggressor in eo tempore, in quo non violatur castitas. num. 42.

Et quando non instat tempus defensionis. num. 43.

Eo tempore, quo quis non est aggressor, instrumentum illius non potest esse aggressor. num. 45.

Discrimen inter ius famina defendendi occisive castitatem, & expellendi fatum inanimem. num. 46.

Obiectio solvitur. num. 47.

Infertur assertionem impugnatam neque speculative esse probabilem. num. 49.

37. **H**unc casum proponit Lumbier, ibid. num. 1888. scilicet quando femina omnino invita inculpabiliter passa est violentiam viri, & facta est prægnans; an licete possit ad vitandam infamiam expellere fatum inanimem. Et respondet his verbis: *Contra la condenacion parece, que no seria. Contra la razon parece, que tan poco: pues entonces tambien el semen como instrumento, & virtud del varon, es agressor injusto, y violento de su castidad. Y si es doctrina corriente de los Theologos, y lo enseña Tapia con otros, assi de que puede la muger matar al agressor violento de su castidad; parece que tambien ha de poder al feto inanimado. Del animado no se habla aqui; porque por la salud espiritual de aquella alma, que està en extrema necesidad puede aver diferente razon, que se dexa por aora à la disputa*

Nnn 2   *puta*